

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

Toimetus, tel. 430-23. Piiskopi 2.
Talitus, tel. 463-24. TALLINN, Toom-Rüütli 10.

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson

Sektsooni nõukogu esimees J. Jaakson

Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus

Sektsooni nõukogu esimees dr. E. Terasmäe

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 15

Tallinn, 16. aprillil 1940

VI aastakäik

SISU:

Lk.

PÖLLUMAJANDUS	
1939. a. odra- ja kaerasaagi mihus	254
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Väliskaubandus märtsis 1940. a.	257
RAHANDUS	
Tulekahjud 1939. a.	258
HINNAD	
Elatusmaksumus märtsis 1940. a.	260
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	260
Peekonturg	261
Tapaloomade- ja lihaturg	261
Toornahkadeturg	261
Kanamunaturg	262
Piimaturg	262
Teraviljaturg	262
Linaturg	262
Kartuliturg	263
Aedviljaturg	263
Kalaturg	264
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	264
VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Norra väliskaubandus veebruaris 1940. a.	265
Leedu võieksport 1939	265
Leedu sisseveetavate kaupade nimekiri	266
Leedu linaeksport 1939	266
Leedu-Saksa majandusläbirääkimised	266
Piimatoodang Lätis	266
Transiidikorraldusi Lätis	266
Rootsi puuturg	267
Egiptuse uus sõjakonterbandi nimistu	267
Väljaveolitsentsile allutatud kaupade loetelu täiendus Belgias	267
Loomasööda valmistamine õigedest Inglisest	268
Tšilli väliskaubandus 1939. a.	268
Kanepiseemnetagavarade kontroll Ungaris	268
Kaubafaktuurades hinna märkinine Ungaris sunduslik	268

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE	
Quality of Barley and Oats Crop, in 1939	254
INDUSTRY AND TRADE	
Foreign Trade in March, 1940	257
FINANCES	
Fires in 1939	258
PRICES	
Cost of Living in March, 1940	260
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	260
Bacon Market	261
Cattle and Meat Market	261
Rawhide Market	261
Egg Market	262
Milk Market	262
Grain Market	262
Flax Market	262
Potato Market	263
Vegetable Market	263
Fish Market	264
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	264
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Norwegian Foreign Trade in February 1940	265
Lithuanian Butter Exports, in 1939	265
List of Lithuanian Import Goods	266
Lithuanian Flax Exports, in 1939	266
Lithuanian-German Economic Discussions	266
Latvian Milk Production	266
Latvian Transit-Traffic Regulations	266
Swedish Timber Market	267
New List of Contraband Goods in Egypt Supplementary List of Goods Under Export License in Belgium	267
Preparation of Cattle Feed from Straw, in Great Britain	268
Chile Foreign Trade, in 1939	268
Hemp-Seed Supplies to be Ascertained in Hungary	268
Hungary Enforces Indication of Prices on Bills of Goods	268

PÖLLUMAJANDUS

1939. A. ODRA- JA KAERASAAGI MIHUS. QUALITY OF BARLEY AND OATS CROP, IN 1939.

M. PILL.

Oder. Võrreldes 1938. a. langes od-
Barley. rakasvupind m. a. 88 000 ha-
lt 84 000 ha-le, odra ha-saak langes 11,0 kv-lt
9,9 kv-le ja odra kogutoodang 96 000 tn-lt
83 000 tn-le. Siiski on veel piirkondi, kus od-
rasaak oli hea (Viru-, Järva- ja Viljandimaa)
ning kus põllumehed olid mures odra turus-
tamisega. Õllevabrikud ostavad, kuid võrrel-
des pakutavaga on nende poolt ostetud kogus
võrdlemisi väike. Ja nagu seletatakse, on
1939. a. oder, eriti õlletööstuse jaoks, mihu-
selt hea. 1939. a. odrasaagi mihus võrrel-
des eelmiste aastatega selgub Jõgeva Sordi-
kasvanduse odrasortide võrdluskatseist võe-
tud ja põllumeestelt kogutud odraproovide
hindamise andmeist. Hindamine toimus samu-
ti nagu eelmisel aastail. Põllumeestelt selleks
saadud proove oli kokku 40, neist 29 kahe-
ja 11 neljatahulist.

Kuidas sademetevaene kasvuaeg mõjus
1939. a. odrakasvule ja saagile ning selle mi-
husele sortide järgi, näeme tab. 1. ja 2. Kas-
vuaeg oli märksa lühem kui varem. Kasvu-
aja pikkus külvist loomiseni jäi endiseks, kuid
kasvuaeg loomisest küpsuseni lühenes nädala
võrra ja seetõttu ka kogu kasvuaeg. Jõgeva

**Tab. 1. Odrasortide kasvujärgud Jõgeva
Sordikasvanduses.**

Growth Division of Assorted Barley by Days at Jõgeva.

	Kahetahulised *)		Neljatahulised	
	Jõg 453	Kuld	Jõgeva 4-tahul.	Rathlefi 4-tahul.
Külvist loomiseni päevi — <i>Days from sowing to formation of spikes:</i>				
12 e. a. keskm.	55	53	49	50
1939. a.	54	53	50	49
Loomisest küpsuseni päevi — <i>Days from formation of spikes to ripening:</i>				
12 e. a. keskm.	22	24	30	27
1939. a.	25	27	26	26
Kasvuaja pikkus päevades — <i>Period of growth by days:</i>				
12 e. a. keskm.	87	87	79	77
1939. a.	79	80	76	75

*) Kahe- ja neljatahuliste andmed ei ole võrreldavad, sest nad on eri katsest.

453 odral oli kasvuaeg, näit., külvist loomiseni varem 55 päeva, nüüd 54 p., loomisest küpsu-
seni enne 32 päeva, nüüd 25 ja kogu kasvu-
aeg, s. o. külvist küpsuseni, varem 87 päeva,
1939. a. ainult 79. Vahe kahe- ja neljatahu-
lise odra kasvuaaja pikkusel on vähenenud.
Kui varem jõgeva 453 ja jõgeva neljatahuli-
sel kasvuaaja pikkusel oli 8 päeva vahet, siis
1939. a. ainult 3 päeva. Terasaak ha-lt
kujunes kahel kahetahulisel sordil — jõgeva
453 ja kuldodral — madalamaks kui 13 e. a.
keskmiselt, kahel neljatahulisel — jõgeva ja
rathlefi neljatahulisel — aga suuremaks va-
remast. Põhuannilt jäid kahe- kui ka

**Tab. 2. Kahe- ja 4-tah. odrasortide saagid ja
mihus Jõgeva Sordikasvanduses.**

Yield and Quality of Assorted Barley at Jõgeva.

	Kahetahulised		Neljatahulised	
	Jõg. 453	Kuld	Jõgeva 4-tahul.	Rathlefi 4-tahul.
Terasaak kg ha-lt — <i>Grain yield per ha. in kg.:</i>				
12 e. a. keskm.	2752	2655	2197	2131
1939. a. saak .	2420	2394	2236	2345
Põhusaak kv. ha-lt — <i>Straw yield per ha. in quint.:</i>				
12 e. a. keskm.	38,1	37,4	33,3	33,8
1939. a. saak .	29,0	29,8	24,3	21,0
Hektoliitrikaal kg — <i>Weight per hl. in kg.:</i>				
10 e. a. keskm.	66,8	68,7	66,1 ¹⁾	65,9
1939. a. saak .	69,3	71,2	68,8	67,5
1000-tera-kaal, g — <i>Weight of 1000 grains in gr.:</i>				
12 e. a. keskm.	45,0	41,6	36,0	30,9
1939. a. saak .	43,8	41,8	36,21	34,4
Kesta-% — <i>% of husk:</i>				
4 e. a. keskm.	9,8	9,2	10,0 ²⁾	10,6
1939. a. saak .	9,0	7,7	9,3	8,8
Jahusus-% — <i>% of meal:</i>				
10 e. a. keskm.	66,9	55,0	—	—
1939. a. saak .	49,0	37,6	54,2	45,2
Tärklis-% — <i>% of starch:</i>				
6 e. a. keskm.	59,2	59,1	56,7 ²⁾	56,2
1939. a. saak .	61,2	60,8	62,6	60,7
Üldproteiini-% — <i>% of total protein:</i>				
10 e. a. keskm.	10,87	11,17	12,19 ²⁾	12,20
1939. a.	10,89	10,98	11,74	10,22

¹⁾ 8 a. keskmine.

²⁾ 2 a. keskmine.

neljatahulised sordid alla eelmiste aastate keskmist. Hl-kaalult oli kõik nimetatud neli sorti 2—3 kg raskemad kui varem. 1000-tera-kaal oli osal sortidel raskem, osal kergem varemast. Kesta oli 1939. a. odral Jõgeva võrdluskatsete proovide andmeil märksa vähem kui varem. 1939. a. odral on õige õhuke kest. Jahusus oli odral väiksem kui varem. M. a. oder kasvas kuivas ilmastikus nn. peakujuliselt klaasiseks, mis pärast niisutamist muutus jahuseks. Jahune tera oli tärglisriikas, klaasine, proteiinirikas. 1939. a. oder oli märksa tärglisriikkam kui varem, sisaldades ka vähem üldproteiini (tab. 2). Kõigi nende andmete järgi peaks 1939. a. oder olema hea õlleoder.

Põllumeestelt kogutud proovide keskmised andmed on toodud tab. 3. kahe- kui ka neljatahulisil kõrvuti eelmiste aastate keskmistega.

Tab. 3. Kogutud odraproovide keskmised hindamisandmed.

Average Quality Analysis of Collected Samples of Barley.

	Kahetahuline		Neljatahuline	
	oder		oder	
	1939	5 e. a.	1939	5 e. a.
	keskm.		keskm.	
Niiskus-% — % of moisture	11,54	13,2	11,31	12,31
Teraühilus-% — % of uniformity	81,9	82,8	76,7	70,8
Hektoliitrikaal, kg — Weight per hl. in kg.	70,8	67,0	68,8	63,3
1000-tera-kaal, g — Weight of 1000 grains in gr.	42,6	41,8	37,3	33,4
Kesta-% — % of husk	8,70	9,22 ¹⁾	9,07	10,68
Jahusus-% — % of meal	35,5	56,5	41,6	52,2
Tärglis-% — % of starch	61,26	60,00	59,86	56,60
Üldproteiini-% — % of total protein	11,71	11,61	12,59	12,36

Võrreldes eelmiste aastate odraga on 1939. a. oder kuivem, eriti kuiva suve tõttu.

Ühtluse poolest oli kahetahuline oder veidi halvem, neljatahuline märksa parem kui varem. Hl-kaal oli kahe- kui ka neljatahulisel märksa raskem kui varem, eriti neljatahulisel. Kui varem neljatahulise hl kaalus keskmiselt 63,3 kg, siis m. a. 68,8 kg. 1000-tera-kaal oli odral raskem kui varem. Kui 1000-tera-kaal oli kahetahulisel varem 41,8 g, siis m. a. 42,6 g, ja neljatahulisel varem 33,4 g, m. a. — 37,3 g. Kesta oli odral vähem, kahe- kui ka neljatahulisel, Kesta oli kahetahu-

lisel varem 9,22%, m. a. — 8,7%, neljatahulisel varem — 10,68 %, m. a. — 9,07%. Nagu Jõgeva võrdluskatse prooviel, nii oli tera ka kogutud prooviel vähemjahune kui varem, tärglist aga rohkem. Kui tärglist kahetahulisel oli varem 60,0%, siis m. a. — 61,26% ja neljatahulisel varem — 56,60%, m. a. — 59,86%. Üldproteiini sisaldas m. a. kahetahuline oder veidi enam, neljatahuline aga vähem varemast.

Kokkuvõttes võime Jõgeva ja kogutud proovide järgi 1939. a. otra tunnustada heaks õlleoderaks, sest ühtlus oli rahuldav, mahu- ja 1000-tera-kaal raske, kesta õige vähe, tärglist palju ja üldproteiini vähe. Söödaodraks ta kõlbab küll samuti, kuid kahetahulisel on üldproteini-sisaldus väike. Muidugi on piirkondi, kus sademeid tuli koguni vähe ja seal jäi odra-tera õige peeneks ning arvatavasti valgurikkamaks kui kogutud 40 proovi keskmine. 40 proovi saadi peagu kõik samust majapidamisist, nagu eelmisel aastail.

Kaer.
Oais.

Nagu odral, nii vähenes kasvupind m. a. ka kaeral. Kaeral langes külvipind 1938. a. 149 000 ha-lt 1939. a. 144 000 ha-le. Segaviljal külvipind, kus enamikus kaer külvati liblikõielistega — väiki, peluski või hernega, suurenes aga 42 000 ha ehk 49%, s. o. 84 000 ha-lt 126 000 ha-le. Üleriigiline ha-saak kaeral oli 1939. a. 10,4 kv, mis on 0,4 kv ehk 4% suurem 10 aasta keskmisest. Võrreldes 1938. a. on 1939. a. kaera kogutoodang aastas külvipinna vähenemise tõttu 25 500 tn ehk 14,4% väiksem. 1938. a. saadi kaera 176 500 tn, 1939. a. 151 000 tn. Segavilja kogutoodang oli m. a. 140 000 tn 11,1 kv ha-saagi juures. Et sademetevaese kasvuaia tõttu äpardus palju liblikõielisi, oli segavilja-saak, arvatud välja üksikud piirkonnad, liblikõieliste-vaene. Kaerasaagi mihust hinnati Jõgeva Sordikasvanduses m. a. samuti nagu eelmisel aastail kaerasortide võrdluskatses ja põllumeestelt kogutud proovide järgi. Põllumeestelt saadi 33 kaeraproovi, neist 23 pööris-ja 10 lipukaera.

Jõgeva Sordikasvandusel oli 1939. hea kaera-aasta. Kaerakatsepõld juhtus madalale põllule, kus eelviljaks oli hernes. Põllule anti, nagu varemgi, ka mineraalväetist. Erakorra-

¹⁾ 4 a. keskmine.

Tab. 1. Kaerasortide kasvujärgud päevades Jõgeva Sordikasvanduses.

Growth Division of Assorted Oats by Days at Jõgeva.

	Lipukaerad		Pööriskaerad	
	Dr. Eisen-	Jõg. roos-	Kuldvihm	Kotka
	schmidt'i tekindlam			
Külvist loomiseni päevi — <i>Days from sowing to formation of spikes:</i>				
4 e. a. keskm.	62	61	55	56
1939. a.	61	60	54	56
Loomisest küpsuseni päevi — <i>Days from formation of spikes to ripening:</i>				
4 e. a. keskm.	40	40	40	38
1939. a.	31	28	32	31
Kasvuaja pikkus päevades — <i>Period of growth by days:</i>				
4 e. a. keskm.	102	101	95	95
1939. a.	92	88	86	87

line kasvuage ei jätnud mõjustamata kasvuaaja pikkust. Eriti lühenes (tab. 1) kasvujärk loomisest küpsuseni, kuna kasvujärk külvist loomiseni jäi peagu sama pikkaks, nagu eelmiste aastate keskmiselt. Ka vahe pööris- ja lipukaerade kasvuaja pikkusel oli märksa lühem kui varem. Kui varem jõgeva roostekindla ja kuldvihma kasvuaja pikkusel vahe oli 6 päeva, siis 1939. a. ainult 2 päeva. Terasaak ha-lt kujunes Jõgeval 1939. a. väga heaks, eriti lipukaerasortidel, millised külvati kõigepealt. Kui näiteks jõgeva roostekindlam 4 e. a. keskmiselt andis ha-lt 2747 kg teri, siis 1939. a. 4035 kg (tab. 2). Põhusaak oli üleriigiliselt kui ka Jõgeval madalam kui varem. Mahukaalult oli 1939. a. kaerasaak raskem kui varem pööris- kui ka lipukaeral. Kui hl kaalus, näit., Dr. Eisenschmidt'i lipukaeral varem 44,4 kg, siis m. a. 47,5 kg, ja kui kuldvihma ha-kaal oli varem 49,6 kg, siis m. a. 57,2 kg. 1000-tera-kaalult oli 1939. a. saak raskem kui varem. Kui 1000-tera-kaal, näit., Dr. Eisenschmidt'il oli varem 28,3 g, siis m. a. — 32,5 g, ja kui kotkakaeral kaalus 1000 tera varem 30,2 g, siis m. a. — 35,5 g. Kesta oli 1939. a. kaeral vähem kui eelmiste aastate keskmiselt, näit., Dr. Eisenschmidt'il varem 26,3%, m. a. — 25,6% ja kuldvihma varem 26,7%, m. a. — 25,0%. Üldproteiini- ja rasvasisaldus oli m. a. kaeral Jõgeva Sordikasvanduse kaerasortide võrdluskatse proovide järgi küllalt kõrge.

Põllumeestelt kogutud kaeraproovide keskmised hindamisandmed on toodud

Tab. 2. Lipu- ja pööriskaerasortide saak ning mihus Jõgeva Sordikasvanduses.

Comparative Analysis of Assorted Oats at Jõgeva.

	Lipukaerad		Pööriskaerad	
	Dr. Eisen-	Jõg. roos-	Kuldvihm	Kotka
	schmidt'i tekindlam			
Terasaak kg ha-lt — <i>Grain yield per ha, in kg.:</i>				
4 e. a. keskm.	2692	2747	2381	2614
1939. a.	3819	4035	3000	3091
Põhusaak kv. ha-lt — <i>Straw yield per ha, in quint.:</i>				
4 e. a. keskm.	51,9	54,0	43,5	43,8
1939. a.	51,8	55,0	35,8	33,7
Hektoliitrikaal kg — <i>Weight per hl, in kg.:</i>				
4 e. a. keskm.	44,4	46,4	49,6	48,3
1939. a.	47,5	51,0	57,2	53,6
1000-tera-kaal, g — <i>Weight of 1000 grains in gr.:</i>				
4 e. a. keskm.	28,3	31,5	29,3	30,2
1939. a.	32,5	33,8	33,9	35,5
Kesta-% — <i>% of husk:</i>				
4 e. a. keskm.	26,3	27,1	26,7	27,2
1939. a.	25,6	26,0	25,0	26,0
Üldproteiini-% — <i>% of total protein:</i>				
1939. a.	11,96	12,16	13,45	11,85
Rasva-% — <i>% of fat:</i>				
1939. a.	5,81	6,31	5,49	5,80

tab. 3. kõrvuti kahe e. a. keskmistega lipu- ja pööriskaeral eraldi. Nagu muul viljaliikidel, nii oli ka 1939. a. kaerasaak kuivem kui varem. Mahukaalult oli 1939. a. kaerasaak ka põllumeestelt saadud proovide hindamise järgi raskem kui varem, nagu Jõgeva Sordikasvanduse võrdluskatse proovide hindamise andmeilgi. Kui hl kaalus lipukaeral varem 46,5 kg, siis m. a. — 49,5 kg ja pööriskaeral vastavalt 49,0 kg ning 52,3 kg. 1000-tera-kaal oli raskem kui varem. Nii kaalus 1000 tera: lipukaeral varem 30,5 g, m. a. — 22,4 g ja pööriskaeral varem 34,1 g, m. a. —

Tab. 3. Kogutud kaeraproovide keskmised hindamisandmed.

Average Quality Analysis of Collected Samples of Oats.

	Lipukaer		Pööriskaer	
	1939 2 e. a.	1939 2 e. a.	keskm.	keskm.
Niskus-% — <i>% of moisture</i>	9,92	10,36	10,19	10,56
Hl-kaal, kg — <i>Weight per hl, in kg.</i>	49,5	46,5	52,3	49,0
1000-tera-kaal, g — <i>Weight of 1000 grains in gr.</i>	32,4	30,5	35,3	34,1
Kesta-% — <i>% of husk</i>	26,7	26,9	25,7	27,5
Üldproteiini-% — <i>% of total protein</i>	12,40	12,07	11,78	11,78
Rasva-% — <i>% of fat</i>	5,94	5,69	5,88	5,77

35,3 g. Kesta oli m. a. vähem võrreldes eelmiste aastatega. Nii oli kesta-% lipukaeral varem 26,9, m. a. 26,7 ja pööriskaeral varem 27,5, m. a. — 25,7. Üldproteiinisalduse poolest oli pööriskaer võrdne eelmiste aastatega, lipukaeral aga veidi parem. Rasvasisaldus oli m. a. kaerasaagil veidi suurem kui varem. Kokkuvõt-

tes võime Jõgeva Sordikasvanduse kaerasortide võrdluskatse ja põllumeestelt kogutud proovide hindamise järgi 1939. a. kaerasaakikõigi omaduste poolest tunnustada üldiselt heaks ja eelmiste aastate saagist kõigi omaduste poolest paremaks.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

VÄLISKAUBADUS MÄRTSIS 1940. A. — FOREIGN TRADE IN MARCH, 1940.

Ka k. a. märtsis oli väliskaubanduse tegevus pidurdatud — eeskätt raskete jääolude arvel takistatud laevahiikluse tõttu. Kuigi väliskaubanduskäive on võrreldes möödunud kuuga kasvanud, jäi ta siiski enam kui poole võrra väiksemaks kui m. a. märtsis. Võrreldes m. a. märtsiga on sisseveetud kaupade üldväärtus langenud suhteliselt enam kui kogus, kuna üksikute rühmade järgi vastupidi. Sellise olukorra põhjustas asjaolu, et hinnalt kallimate kaupade (valmissaaduste) sisseveo tagasimineku ulatuslikum kui kaalult raskemate ja väärtuselt odavamate kaupade (toor- ja poolvalmisainete) juures.

Võrreldes m. a. märtsiga langes väliskaubanduskäive 19,6 milj. kr-lt 8,6 milj. kr-le (56,2%); sellest sissevedu 10,2 milj. kr-lt 4,4 milj. kr-le (56,4%) ja väljavedu 9,4 milj. kr-lt 4,1 milj. kr-le (56,0%). Sisseveo ülekaal, mis

ulatus m. a. märtsis 0,8 milj. kr-le, langes k. a. märtsis 0,3 milj. kr-le.

Ekspordi tegevus on võrreldes m. a. märtsiga tõmbunud tugevasti tagasi, kusjuures langus üksikute rühmade järgi on tunduvalt. Elusloomade ja toit- ning maitseainete väljavedu kahanes 4,0 milj. kr-lt 1,8 milj. kr-le (55,1%), toor- ja poolvalmisainete 3,5 milj. kr-lt 1,5 milj. kr-le (56,6%) ja valmissaaduste väljavedu 1,9 milj. kr-lt 0,8 milj. kr-le (56,7%). Koguselt on tagasimineku veelgi ulatuslikum, kuid struktuuriliste muutuste tõttu see ei peegeldu üksikute rühmade kokkuvõtteis.

Kaupade sissevedu on võrreldes k. a. veebruaris suurenenud koguselt kui ka väärtuselt, kuid võrreldes m. a. märtsiga tugevasti kahanenud. Tagasimineku põhjustajaks on eeskätt valmissaaduste ning väiksemal määral toor- ja pool-

Väliskaubandus pearühmade järgi.

Foreign Trade According to Principal Groups.

	Märts				1. I — 31. III			
	tn		1000 kr.		tn		1000 kr.	
	1940	1939	1940	1939	1940	1939	1940	1939
VÄLJAVEDU — EXPORTS:								
Elusloomad, toit- ja maitseained, joogid	1 806	2 983	1 784	3 977	8 599	9 764	6 416	10 458
Toor- ja poolvalmisained	22 758	26 247	1 524	3 514	79 689	82 865	6 762	9 771
Valmissaadused	893	4 001	822	1 699	4 681	10 206	2 916	5 040
Väärismetallid ja -kivid	0	0	0	4	0	0	1	4
KOKKU — TOTAL	23 457	33 321	4 130	9 294	92 929	82 835	16 095	25 273
SISSEVEDU — IMPORTS:								
Live animals, food products, stlm. and bever.	3 749	4 175	789	761	12 845	10 938	2 378	1 847
Raw- and semimanufactured materials	11 221	22 841	1 878	2 867	28 323	52 496	4 696	6 965
Manufactured materials	1 443	6 839	1 868	6 503	6 836	17 856	7 005	14 770
Precious metals and stones	0	0	109	82	0	1	268	268
KOKKU — TOTAL	16 413	33 355	4 444	10 293	46 004	81 351	14 887	23 850

valmisainete kahanenud sissevedu. Valmissaaduste ost välisturgudel langes võrreldes m. a. märtsiga koguselt 6339 tn-lt 1443 tn-le (78,9%) ja väärtuselt 6,5 milj. kr-lt 1,7 milj. kr-le (74,4%). Toor- ja poolvalmisainete osas vähenes imporditud kaupade kogus 22341 tn-lt 11221 tn-le (49,8%) ja väärtuselt samal ajal 2,9 milj. kr-lt 1,9 milj. kr-le (34,5%). Kuigi toit- ja maitseainete sissevedu langes koguselt 4175 tn-lt 3749 tn-le (10,2%), osutas kaupade eest makstud rahasumma hindade tõusu arvel suurenemist, kasvades 751 tuh. kr-lt 789 tuh. kr-le (5,1%).

Väliskaubandus märtsis 1940. a.

Turnover of March Foreign Trade 1940.

	Märts		I. I - 31. III		I. I - 31. III 1939 = 100 %
	1940	1939	1940	1939	
	1000 kr. — In 1000 Kr.				
Väljavedu — Exports	4 130	9 394	16 095	25 273	63,7
Sissevedu — Imports	4 444	10 208	14 887	23 850	62,4
Käive — Turnover	8 574	19 602	30 982	49 123	63,1
Väljavedu ±					
Exports ±	- 314	- 809	+1208	+1 423	
	1000 tn — In 1000 Tons				
Väljavedu — Exports	25	38	93	83	112,0
Sissevedu — Imports	16	33	46	81	56,8
Käive — Turnover	41	66	139	164	84,8

Kaubavahetus välismaaga jäi k. a. esimesel veerandil tublisti väiksemaks kui m. a. samal ajal. K. a. jaanuaris oli väliskaubanduskäive pisut väiksem kui m. a. jaanuaris, kuid veebruaris langes see juba võrdlemis ulatuslikult ja süvenes märtsis veelgi. Sellise olukorra kutsusid esile rasked jääolud, millised sulgesid mereteed peagu läbipääsmatult.

Väliskaubanduskäive langus üksikute kuude järgi oli võrreldes m. a. vastavate kuudega järgmine: jaanuaris 1,4%, veebr. 46,5% ja

märtsis 56,2%. Langus toimus sisse- kui ka väljaveo poolel, kuigi väljaveo osas siiski pisut tagasihoidlikumalt.

Võrreldes m. a. esimese veerandiga langes väliskaubanduskäive 49,1 milj. kr-lt 31,0 milj. kr-le (36,9%), kusjuures sissevedu kahanes 23,9 milj. kr-lt 14,9 milj. kr-le (37,6%) ja väljavedu 25,3 milj. kr-lt 16,1 milj. kr-le (36,3%). Vastavalt sisse- ja väljaveo poolel toimunud muutustele langes väljaveo ülekaal, mis ulatus m. a. esimesel veerandil 1,4 milj. kr., k. a. esimesel veerandil 1,2 milj. kr-le.

Väljaveoväärtus on kõigi kolme tähtsama rühma järgi kahanenud. Koguse tõus on tingitud koostise muutusest raskekaalulisemate ainete kasuks, peamiselt toor- ja poolvalmisainete osas.

Võrreldes m. a. esimese veerandiga langes elusloomade ja toit- ning maitseainete väljavedu 10,5 milj. kr-lt 6,4 milj. kr-le (38,6%), toor- ja poolvalmisainete 9,8 milj. kr-lt 6,8 milj. kr-le (30,8%) ja valmissaaduste väljavedu 5,0 milj. kr-lt 2,9 milj. kr-le (42,1%).

Sisseveetud kaupadest suurenes võrreldes m. a. esimese veerandiga vaid elusloomade ja toit- ning maitseainete import, kuna toor- ja poolvalmisainete, eriti valmissaaduste, ost välisturgudel on kahanenud tunduvalt. Elusloomade ja toit- ning maitseainete sissevedu kasv võrreldes m. a. esimese veerandiga koguselt 10 998 tn-lt 12 845 tn-le (16,8%), kusjuures nimetatud kaupade eest makstud rahasumma suurenes samal ajal 1,8 milj. kr-lt 2,4 milj. kr-le (28,7%). Teisalt langes toor- ja poolvalmisainete sissevedu koguselt 52 496 tn-lt 26 323 tn-le (49,9%) ja väärtuselt 6965 tn-lt 4696 tn-le (32,6%) ning valmissaaduste sissevedu koguselt 17 856 tn-lt 6836 tn-le (61,7%) ja väärtuselt 14,8 milj. kr-lt 7,6 milj. kr-le (48,5%).

RAHANDUS

TULEKAHJUD 1939. A. — FIRES IN 1939.

Ilmastiku alal 1939. a. ilmnenud kõrvalekaldumine normaalsest, mis avaldus sademete äärmises vähesuses, mõjustas tulekahjude sagedust suurendavalt. See mõjustus, nagu tavaliselt, ilmnis ainult maal ja pea-

miselt vabas looduses asetleidvate metsa-, rohukulu, raba- jne. põlemiste alal.

1939. a. registreeriti üldse (ilma riigimetsa tulekahjudeta) 1164 tulekahju, neist tekitas ainelist kahju 936 ja oli kahjutuid 198.

Võrreldes e. a-ga sagesid tulekahjud tunduvalt maal (+358) ja harvenesid linnas (-21), ulatuses vastavalt 958 ja 206. Aine- list kahju tekitanud tulekahjusid oli maal 814 ja linnas 152 e. a. 552 ja 186 vastu.

Tallinnas registreeriti 1939. a. 89 tule- kahju e. a. 78 vastu. Neist tekitas aineska- hu 60, kogusummas 123 tuh. kr. (1938. a. 57 tulekahju 477 tuh. kr.). Tulekahju põhjuseks oli siin 34 juhul (kahjustunud) hooletus.

Tuletekkimist soodustav ilmastiku mõjus- tus oli märgatav kogu aasta kestel, kuid sil- mapaistvamalt avaldus suvel ja sügisel. Tu- lekahjud rohkenesid maal järsult suvel (+149 ehk 78,0%) ja sügisel (+72 ehk 59,0%) ning mõeldukalt kevadel (+22 ehk 14,6%) ja tal- vel (+19 ehk 21,6%).

10 000 elaniku kohta tuli tulekahjusid: üldse maal 10,6, linnas 4,3 talvel maal 1,4, linnas 1,2, kevadel vastavalt 2,3 ja 1,1, su- vel 4,4 ja 1,0, ning sügisel 2,5 ja 1,0.

Tulekahjude arv üksikute põhjuste järgi erines suuremääraliselt. Üle poole tulekahju- dest sai alguse hooletusest, mis avaldus puu- duliikus järelevalves käitmisel, liigkütmisel, laste tulega mängimises ja hooletult käitu- misel jne. Hooletusest algas üldse 59,0% (570), maal 59,4%, ja linnas 57,2% tulekahju- dest. Hooletuse osatähtsus on tegelikult veel- gi suurem, sest eri põhjusina arvestatud kor- ratud tuleasemed, sädemed ja tahmapõlemine moodustavad sisuliselt suurelt osalt hooletuse eri liike. Hooletusest tekkis erametsa-, raba-, rohukulu- ja vallasvarapõlemisi väljaspool hooneid jne. 223 juhul, neist erametsa tule- kahjusid 60.

Muude tulekahju tekkimise põhjuste osa- tähtsus kujuneks järgmiseks: korratud tule- asemed 12,7% (123 tulekahju), sädemed ja tahmapõlemine 8,2% (79), pikne 2,7% (26), süütamine ja arvatav süütamine 9,3% (90) ning muud ja teadmata põhjused 8,1% (78). Muil põhjusil tekkinud tulekahjudena arves- tati töötamisel, peamiselt tööstusruumes, ala- nud tulekahjud (38 tulekahju), isesüütamised (8), elektrijuhtmeist alanud põlemised (6) jne. Tulekahjude arv üksikute põhjuste järgi osalt suurenes, osalt vähenes võrreldes e. a., sagesid hooletusest (+207), korratuist tu- leasemeist (+35), sädemeist ja tahmapõle- misest (+35) alanud tulekahjud ning har-

venesid põkselöögist (-29), süütamisest (-11) ja mitmesugusel muul ning teadma- tul põhjusil tekkinud tulekahjud (-9).

Tulekahjude läbi tekitatud aine- line kahju, paisudes m. a. hiippeliselt, ulatus üldse 4,9 milj. kr., maal 1,7 milj. kr. ja linnas 3,2 milj. kr. Kahjusumma tõusis seega enneolemata suuruseni, ületades ka kahju suuruselt era- kordse 1930. a. (1930. a. kahju — 4,5 milj. kr.). Võrreldes e. a-ga suurenes kahjusumma üldse 89,2%, maal 42,0% ja linnas 129,5%. Kasv toimus maal peamiselt tulekahjude sa- genemise ja linnas Petseri suur tulekahju ar- vel.

Suurtulekahjusid, s. o. kahjusummaga vä- hemalt 10 000 kr., milledest peamiselt sõltub kahjutaseme kujunemine, oli maal 28 ja linnas 12 ning neist tekitatud kahju ula- tus vastavalt 0,7 milj. kr. ja 3,0 milj. kr. (1938. a. suurtulekahjude arv maal 19, lin- nas 20 ja kahjusumma maal 0,4 milj. kr., linnas 1,2 milj. kr.). Suurtulekahjust olid märkimisväärsemad: Petseris 24. mail, kus hävis 195 omanikule kuulunud 286 hoonet 1,7 milj. kr. väärtuses, ja 353 omaniku vallas- vara 1,1 milj. kr. väärtuses. Nämetatud tule- kaahi, levides väljaspoole linna administratiiv- piiri, hävitas Petseri vallas 7 isiku hooned ja 8 isiku vallasvara 41 tuh. kr. koguväärtu- ses. Kokku hävis Petseri suurtulekahjus seega 2868 tuh. kr. väärtuses varu. Vööp- sus hävis tules 12. mail 30 omanikul 81 hoo- net ja 47 omaniku vallasvara kokku 166 tuh. kr. väärtuses.

Kahjusumma 1000 kr.

	1939	1938	1937	1936	1935	1934	1933	1932
Maal	1 686	1 187	1 410	894	865	1 447	1 533	2 176
Linnas	3 179	1 985	587	401	658	2 305	464	552
Kokku	4 865	2 572	1 997	1 295	1 523	3 752	1 997	2 730

Erakordse ilmastiku mõjustus avaldus silmapaistvalt metsatulekahjude sagesemises. Riigimetsatulekahjud, milliseid eeltoodud and- meis ei arvestatud, kasvasid arvult enam kui kahekordseks võrreldes e. a-ga. Riigimetsa- põlemisi oli 1939. a. 371 e. a. 175 vastu. Need langesid ajale apr. oktoobrini. Veelgi suure- mal määral kasvas metsapõlemisest riigile tekkinud kahjusumma. See moodustas 111 tuh. kr. ja kustutamiskulu 23 tuh. kr. ehk kokku 134 tuh. kr. e. a. 45 tuh. kr., 4 tuh. kr. ja 49 tuh. kr. vastu.

H I N N A D

ELATUSMAKSUMUS MÄRTSIS 1940. A. — COST OF LIVING IN MARCH, 1940.

Elatusmaksumusindeks tänavu märtsis võrreldes eelmise kuuga tõusis 2%. Üksikuisest kulturihmadest tõusid: toitlus 2%, kütte ja valgustus 1,1% (puude arvel), riietus 4% (riide ja jalatsite arvel), puhastus 1,7% ja reisid, liiklemine, post 4,9% (postitariifi tõstmise tõttu). Muud kulturihmad püsisid eelmise kuu tasemel. Toitainete hindade alal taseme tõus märtsis nõrgenes. Nii tõusis toitlusindeks k. a. eelmise kuu vastu: jaanuaris 7,2%, veebr. 4,9% ja märtsis 2%.

Võrreldes sõjaeelsega, s. o. m. a. aug., tõusis elatusmaksumusindeks tänavu märtsis 18,9%, kusjuures toitlus tõusis 21,2%, kütte ja valgustus 28,3%, riietus 28,4% (riie 38,5%, jalatsid 42,1%), puhastus 10,7% ja reisid, liiklemine, post 4,9%.

Elatusmaksumusindeksi käik (1927—31 = 100).

	1939			1940			Märts		
	Aug. Sept.	Okt.	Nov. Dets.	Jaan.	Veebr.	Märts	1939		
Üldindeks	102,5	104,2	105,5	105,9	108,3	116,3	119,5	121,9	102,9
Sellest: toitlus	92,8	98,9	94,9	95,9	98,1	105,1	110,2	112,4	98,6
kütte ja valgustus	94,0	97,1	100,8	98,2	104,4	111,1	119,4	120,7	95,1
riietus	94,4	98,7	99,7	99,7	109,0	113,5	116,5	121,2	94,4

Võrreldes m. a. sama ajaga tõusis elatusmaksumusindeks tänavu märtsis 18,3%. Toitluskulu tõusis seejuures 20,1%, kütte- ja valgustuskulu 26,8%, riietuskulu 28,3%, puhastuskulu 10,7% ja liiklemis- ning postikulu

6,6%. Enamik toitainete hindu on võrreldes e. a. märtsiga tõusnud, üksikute ainete juures võrdlemisi ulatuslikult. Toitluse üldkulu tõusu on senini pidurdavalt mõjutanud peamiselt teraviljasaadused, nagu jahud, leivad, kodumaised tangud jne., kuna nende hinnad püsivad ja nende osatähtsus tootluses on võrdlemisi suur. 1937/38. a. toimepandud büdžetiuurimuse järgi moodustas leivate, jahude ja tangude osatähtsus toitluskulus Tallinna töölisleibkondades keskmiselt 22,9%.

*

Mõnelt poolt on levitatud kuuldusi, nagu oleks elatusmaksumusindeksi arvutamisel võetud ette sisulisi muudatusi, avaldatakse mõju selle koostamisele jne. Sellised kuulduused on alusetud.

Ainus muudatus, mis on tehtud indeksi arvutamise viisis, teostati veebr. (v. Majandusteate nr. 11/12, lk. 207). See seisnes mõnede turult kadumiselolevate ainete asendamises muude samalaadsetega (heeringad asendati soolatud räimega, taimevõi köögivõiga, riis mannaga, hinataee ja oakohvi viljakohviga). Seejuures võeti neid aga vastavalt rohkem, et toidukorvi koostis ja toiteväärtus jääksid endisiks. See väike üleelatavast olukorrast põhjustatud muudatus ei mõjutanud elatusmaksumuse taset (vahe + 0,2%).

Mingeid muid muudatusi indeksi arvutamisel ei ole teostatud. Arvutamine toimub ka edaspidi juba 1927—28. a. püstitatud põhimõtteil. Ka ei ole ükski asutus püüdnud avaldada mõju indeksi arvutamisele.

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÕITURG. — BUTTER MARKET.

Võlhindades ei esinenud viimaseil nädalail erilisi muudatusi, mistõttu ka meie eksportvõihinna noteering jäi esmaspäeval noteerimiskomisjoni otsusel endiseks, s. o. 208 s. kg franko saatejaam. Noteeritud hind kehtib 1.—13. IV s. a. sissetulnud või kohta. Tendents rahulik.

Siseturul maksus m. n. või s. kg:

Tallinnas	—	lauavõi 215—221,	köögivõi 200—210
Tartus	—	„ 215—221,	„ 195—200
Viljandis	—	„ 220,	„ 195—200
Valgas	—	„ 215,	„ 200
Pärnus	—	„ 221,	„ 190—205
Rakveres	—	„ 215—221,	„ 200—210
Narvas	—	„ 215—221,	„ 205—210

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekon- ja elussigade turul tegevus vaikne. Sõltuvalt transpordivõimalusist tõsteti peekonsigade I sordi ja II sordi keskmisekaalulisil hinda 1 s. kg-lt, kuna muude kaalude eest makstakse siseturu hindu. Kokkuostetavate elussigade hinda tõsteti 2—3 s. kg-lt.

Elussigade hindadeks noteeriti: sead raskusega kuni 120 kg 77 s. eluskaalu-kg, raskusega 121—160 kg — 81 s. eluskaalu-kg ja üle 161 kg — 74 s. eluskaalu-kg. Sead eluskaaluga 80—120 kg, sõltuvalt transpordiolu-

dest, võivad minna ekspordiks kas elussigadena või tapetult. Poeginud emiseid ei võeta ekspordiks vastu.

K. n. maksavad Lihaebspordi ühistapamajad põllupidajatele peekonsigade eest järgmisi hindu senti kg-lt:

Tapakaal	1. sort	2. sort	3. sort	4. sort
60—72 kg.	108	103	Siseturu hinnad	
55,5—59 "	103	Siseturu hinnad		
72,5—75 "	103	"		
75,5—80 "	Siseturu hinnad			

TAPALOOMADE- JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Veiste pakkumine kujunes e. n-ga võrreldes 70 tapaveise võrra väiksemaks, kuid erist nõudmist veiselihale järele ei olnud ja seepärast märgiti keskmiseks hindadeks e. n. omad. Sigade pakkumine, mis nädala esimesel poolel oli tagasihoidlik, suurenes nädala teisel poolel. Vasikate pakkumine jäi aga seevastu nädala teisel poolel tunduvalt tagasihoidlikumaks, kuna E. Lihaebspordi poolt rohke vasikate kokkuost aitab siin vähendada pakkumispinget. Lammaste pakkumise nõudmise vahetõttu jäi endiseks. Nädala keskmiselt jäid ka sigade, vasikate ja lammaste hinnad endisiks. Tendents lambaliihal kindel, muude lihasortide juures selgusetu. Nii maksumid:

Suured pullid: rammusad 62—65 s. ja keskmised 60—62 s. kg, eluskaalu järgi 38—40 s. kg.

Väiksemad pullid: rammusad 60—63 s., keskmised 59—60 s. ja lahjad 57—59 s. kg, eluskaalu järgi 34—36—38 s. kg.

TOORNAHKADETURG. — RAWHIDE MARKET.

Toornahkadeturul seisund kindel. Hinnad püsivad. 12. IV s. a. noteeriti Börsikomitee juures kokkuostetavate toornahkade hinnaks franko vastuvõtja ladu 15. IV — 21. IV s. a.:

Veisena had, värsked, I sort pulli- 120 s. kg, lehma- ja mullikanahad 100 s. kg, II sort pulli- 108 s. kg, lehma- ja mullikanahad 90 s. kg, praaknahad 75 s. kg; soolatud nahad I sort pulli- 143 s. kg, lehma- ja mullikanahad 120 s. kg, II sort pulli- 129 s. kg, lehma- ja mullikanahad 108 s. kg ja praaknahad 90 s. kilogramm.

Vasikana had, I sort kerged kõik kuivad, värsked raskusega kuni 3,5 kg kr. 5.50

Lehma d ja härj a d: nuumatud 65—70 s., rammusad 60—65 s., keskmised 51—57 s., lahjad 46—50 s. ja praak 42—45 s. kg, eluskaalu järgi 26—34—39—42 s. kg.

Mullika d: nuumatud 65—70 s., rammusad 60—63 s., keskmised 57—60 s. ja lahjad 47—55 s. kg, eluskaalu järgi 32—35—38—42 senti kg.

Vasikad tapetult ühes naha ja pudemetega: nuumatud 65—70 s., rammusad 55—60 s., keskmised 53—55 s. ja lahjad 49—52 s. kg, eluskaalu järgi 34—40—46—54 s. kg.

Lambad tapetult: rammusad 78—80 s., keskmised 75—78 s. ja lahjad 70—75 s. kg, eluskaalu järgi 36—38—40 s. kg.

Eksportlambaliha 100 s. kg, eluskaalu järgi franko saatejaam 42 s. kg.

Sead tapetult ühes peade-jalgadega noored ja peekomkaalulised 103—107 s., rasvasaad 105—108 s., lihasead 103—105 s. ja vanad emised 93—95 s. kg, eluskaalu järgi noored ja rasvasaad 82 s. ja lihasead 80 s. kg.

tk, II sort raskusega üle 3,5 kg ühe kg hind kr. 1.80 ja III sort praaknahad kr. 4.00 tk.

Lambana had, I sort OJ kr. 6.00 tk., II sort J kr. 5.00 tk., III sort L kr. 4.00 tk., IV sort K kr. 3.00 tk. ja V sort praaknahad kr. 1.50 tk.

Hobuse n a h a d, sabata ja lakata, I sort soolatud 17 kg ja üle ning värsked 20 kg ja üle kr. 16.— tk., II sort soolatud 10—17 kg ning värsked 12—20 kg kr. 11.— tk ja III sort soolatud alla 10 kg, värsked alla 12 kg ja kõik praak kr. 6.— tk.

Tendents kõigi nahaliikide juures kindel.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahindade kujunemises avaldus m. n. välisturul tunduv tõus. Nii kõvenes m. n. meie eksportmunade kalkulaatsiooni hind 127 s-le kg, mis on e. n. hinnast 50 s. kg kohta, ehk 65% kõrgem. Seega saavutas hind märtsi keskpaiga taseme. Riiklikult kindlustatud hinna tõttu noteeriti meie eksportmunade hinnaks endine hind, s. o. 130 s. kg franko kogumispunkt. Siseturumunade hinnaks noteeriti 115 s. kg, mis on e. n. hinnast 5 s. madalam, kuna väikeste kana-

munade hind jäi endiseks, s. o. 90 s. kg franko kogumispunkt.

Kuna siseturul on kanamunade pakkimine näidanud suurenemist, võis m. n. märgata jaemüügil hindade tõrkenemist. Nii maksusid m. n. kanamunad väikemüügil s. paar:

Tallinnas	15—19	Pärnus	13—16
Tartus	14—16	Rakveres	13—14
Viljandis	14—15	Narvas	17
Valgas	14—16		

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad endiselt püsivad. Piimahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 15. aprillil s. a. Börsikomitee juures Tallinnas noteeriti Tallinna toodavale lahtisele piimale endised hinnad, s. o. I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 14 senti liiter ja müügil piimatööstustele 13 senti liiter, II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 12

sentit liiter ja müügil piimatööstustele 11 senti liiter. Nõudmine piima järele on keskmine kuni elav; nõudmine-pakkumine enam-vähem tasakaalus ja vastavates teadetes ülejääki ei märgita.

Võrreldes m. n. võib l-sendilist hinnalangust märkida väikemüügil Pärnus ja I valiku piima kohta pudelites ka Narvas.

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

M. n. teraviljahinnad näitasid tõusu võrreldes e. n-ga.

Rukki hinnaks noteeriti m. n. keskmiselt Chicagos 67,58 c. buš. e. n. 65,90 c. vastu, s. o. 11,09 kr. kv e. n. 10,77 kr. vastu ehk 3,0% hinnatõusu. Winnipegis noteeriti rukki hinnaks m. n. keskmiselt 71,10 c. buš. e. n. 71,09 c. vastu, jäädes seega enam-vähem e. n. tasemele, s. o. 11,67 kr. kv.

Nisuhinnaks noteeriti m. n. keskmiselt Chicagos 107,45 c. buš. e. n. 105,02 c. vastu, s. o. 16,46 kr. kv. e. n. 16,09 kr. vastu ehk 2,3% hinnatõusu. Winnipegis noteeriti m. n. keskmiselt nisuhinnaks 90,05 c. buš. e. n. 89,10 c. vastu, s. o. 13,80 kr. kv e. n. 13,65 kr. vastu ehk 1,1% hinnatõusu. Londonis tõusis nisuhind 32,27 š. per 225 kg e. n.

32,05 š. vastu, s. o. 11,87 kr. kv e. n. 11,80 kr. vastu ehk 0,6% hinnatõusu.

Maisihind tõusis m. n. keskmiselt Chicagos 59,03 c. buš. e. n. 56,90 c. vastu, s. o. 9,69 kr. kv. e. n. 9,34 kr. vastu ehk 3,7% hinnatõusu.

Sisemaaturgudel võis m. n. panna tähele elavnemist teravilja ja teraviljasaadustega kauplemisel. Elav oli kauplemine seemnevilja ja loomasöödaga. Loomasööda järele oli nõudmine niivõrd suur, et paiguti tekkis järjekorra ootamisi loomasööda kättesaamisel ja mõningate jõusöödade, nagu nisukliide, nõudmist ei suudetud rahuldada.

Riigi Viljasalv müüb ostjale rukist 17 s. kg ja nisu 23 s. kg franko Viljasalve ladu.

LINATURG. — FLAX MARKET.

Viimase nädala sündmused ei ole toonud olulisi muudatusi linaturgude kujunemisse; vast ainult seda, et viimased sündmused võivad põhjustada veelgi suuremat isoleeritust riikide vahel ja seega raskendada veelgi rahvusvahelist kaubandust.

Nagu Belgiast teatatakse, olid seal viimasel nädalail ilmad ebasoodsad linade loomamiseks ja seepärast ei edenenud linaleotamine ega pleegitamine tavalise kiirusega, mispärast alles nüüd ilmnes esimesi vähesed linapartiisid kevadleotusest müügile.

Viimased linalaadad olid meil tagasihoidlikud turustatavate linakoguste poolest. Mõõduva hooaja kõrgeid linahinnad aitasid seks kaasa, et linaharimine viidi kiiresti läbi ja rutati selle turustamisega. Siiski võime loota enne hooaja lõppu uut elavamamat lina turuletulekut, sest paljudes piirkonnas on tavaliselt jäänud osa lina harida kevadel teede lagunemisaajaks, mis alles hiljem tuuakse turule. Sellele tulevad tänavu lisaks veel sügisel lume alla jäänud linavarred. Mõõ-

dunud kuival sügisel kestis linaade pleegitamine kaua ja lumi tuli tavalisest varem, seepärast jäi linavarsi pleegituspõllul lume alla. Päris rohkesti on seda juhtunud Põhjalaal. Nüüd lume sulamise järel saadakse need kätte ja enne kevadiste põllutööde algust jõutakse need veel ka harida.

Linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul Tallinna Börsil 12. IV k. a. noteeriti linakokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu e. n. tasemele.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

M. n. vaatamata halvemaale teooludele oli kartulite juurdevedu raudteejaamadesse siiski elavam kui e. n. Suurema nõudmise tagajärjel kartulihinnad r.-jaamades näitasid tõusutendentsi. Kui apr. I nädalal maksti söögikartuleist r.-jaamades ca kr. 4—5 kv, teostati m. n. suurem osa väljamakse põllumeestele kr. 5—6 kv. Üksikud ostud tehti isegi üle kr. 6 kv.

Kartuleid ostetakse enamuses söögiks linnadesse, kuid osalt läheb Tartu-, Võru- ja Viljandimaa põllumeestele.

Et L.-Eestis on kartuleist puudus, võib järeldada sellest, et Virumaa raudteejaamadesse sõidab järjest L.-Eestist põllumehi, kes soovivad osta endile ja naabreile seemnekui ka söögikartuleid. Varemajal aastail oli sääraseid juhte väga harva.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Aedviljaturule tuuakse juba õige rohkesti tänavust varast köögivilja, mistõttu langevad ka nende hinnad päev-päevalt. Vanade köögiviljade hinnad näitavad seevastu endiselt pidevat tõusutendentsi. Võrreldes köögiviljade hindu paari viimase aasta andmetega selgub, et hinnad on vanul köögiviljul tunduvalt kallimad kui 1938. ja 1939. a. Õunaturul valitseb praegu päris suur elavus, eriti rohkesti on müügil sibulõunu, milledest nõutakse 50—100 s. kg.

Aedsaaduste hinnad noteeriti 12. apr.

Õunad, eksportikõlblikud, pakkimiskuludeta, ilma riikliku juurdemaksuta, franko kokkuostukoht I valik 70 s. kg, II valik 55 s. kg. Tendents kindel.

Sibulad, eksportikõlblikud, franko kokkuostukoht 20 s. kg. Tendents kindel.

Siseturul mõned üksikud piiritusvabrikud, millised veel töötavad, ostavad tööstuskartuleid. Tärgkõhvikubrikus on samuti suur nõudmine tööstuskartuleile, kuid kartulite kokkulek on väga väike, sest tärgkõhvikubrikud ei suuda maksta kõrgeid hindu.

Kartuli- ja kartulitärgkõhvikuhindade noteerimiskomisjoni koosolekul 15. IV 40 Börsikomitee ruumes noteeriti järgmised m. n. väljamaksumised põllumeestele kartulite eest:

I Söögikartul raudteejaamades kr. 4.50—6 kv, II Tööstuskartul piiritusvabrikus 18—20 s. tärgkõhvik-kg ehk kr. 3.50—4.00 kv, tärgkõhvikubrikus 18 s. tärgkõhvik-kg. Tendents kindel.

Kartulitärgkõhvik franko Tallinn — superior 33 s. kg, priima 31 s. kg. Tendents kindel.

Sigurid, eksportikõlblikud, franko kokkuostukoht 28 s. kg. Tendents kindel.

Jõhvikad, eksportikõlblikud, franko kokkuostukoht 32 s. kg. Tendents kindel.

Kurgid, konservitud, plekknõudes ca 5 kg neto kr. 2.70. Tendents püsiv.

Tallinna turul maksusid 15. IV:

	s. kg.		s. kg.
Õunad	50—120	Kõrvits	25—30
Jõhvikad	55—60	Tomatipüree	225
Sibulad, vene	20—40	Salat	200—250
Sibulad, suurevil.	50—80	Spinat	250—300
Peakapsas	40—45		s. tk.
Hapukapsas	40—45	Kurgid, konserv.	4—8
Kaalikas	20—25	Sibulad, rohelised	5—7
Peet	35—50	Kurgid, värsked	100—150
Porgand	35—40		s. kimp
Rõigas	150—250	Redised	15—20

KALATURG. — FISH MARKET.

Soojenenud ilmade tõttu paranes veidi kalasaak, mistõttu m. n. suurenes ka müügiletoodud kalakogus.

Toodangus esineb siiski märkimisväärset arvul odavat kalasorti — ahvenat, särge, säinast, lutsu, turska ja muid, kuna koha-, latika- ja haugisaak on veel ikka nõrk ning müügihinnad püsivad endiselt kõrged.

Koha, esimene valik 200—220 s. kg, II valik mihuse ja suuruse järgi 120—180 s. kg. Esmakordselt tuli müügile väike kogus tänavusest püügist kollast angerjat, millist osalt eraldati ekspordiks ja väike osa müüdi turul 280—300 s. kg. Suurenenud nõudmise tõttu püsis ahvena hind endiselt 30—70 s. kg.

Räimesaak endiselt ebarahuldav. Tallinna turul müüdi räime 60—70 s. kg. Tartus kalahallis räime ei toodud müügile. Narva laht andis nädala kestel ca 1200 kg räime, millist müüdi Narva turul 40 s. kg.

Tursakaubandus elav. Kaupa müügil rohkesti ja hinnad võrreldes muude kalasortidega tarbijale soodsad. Tursk terve kala viisi 20—22 s. kg, lõigatult 25—35 s. kg, tursafilee — 50—60 s. kg.

Kalakaubahindade noteerimiskomisjoni poolt 15. IV k. a. noteeriti järgmised värskete kala kokkuostuhinnad:

1) K o h a, värsked ekspordikõlblik: a) alates kaal 1—3 kg kr. 1.00; b) alates pikkus 38 sm — 1 kg kr. 0.75.

2) H a u g, värsked ekspordikõlblik, valik 0,5—3 kg-ni: a) merehaug — kr. 0,65, b) järvehaug — kr. 0,63.

3) A h v e n, värsked ekspordikõlblik, alates 150 g ja raskem kr. 0.37.

4) T u r s k, värsked ekspordikõlblik: a) sula, kaal alates 1 kg-st kr. 0,125; b) roogitud, ilma peata — 650 g-st kr. 0.21.

Hinnad franko rannik. Tendents kõigil kalaliikidel kindel.

Tähtsamate kalasortide turuhinnad s. kg:

	Tallinnas	Tartus	Narvas
	13. III	13. III	12. III
Angerjas, värsked	250—300	—	—
Koha, I valik, „	200—220	150	150
Koha, II valik, „	120—180	—	—
Haug, „	60—90	70—85	—
Stig, „	100—150	—	—
Ahven, „	30—70	15—45	25—40
Latikas, „	60—100	50—100	40—90
Meretint, „	80—85	—	—
Räim, „	60—70	—	40
Tursk, „	20—22	20	30
Tursalõiked, „	25—35	—	—
Tursafilee, „	50—60	—	—

INFORMATSIONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

7. aprillil 1940. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — Reserve:		1. Põhikapital — Capital	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	40 901 207,80	2. Tagavarakapital — Reserve Fund	1 478 758,84
välisraha	4 303 644,59	3. Eritagavarakapital	4 122 866,94
2. Vahetusraha — Subsidiary Coin.	1 350 578,03	4. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities:	
3. Sisevekslid: — Home Bills:		a) pangatühed liikvel	61 714 515,—
kaubavekslid	15 123 240,66	b) jooksvad arved:	
põllumajanduslikud	2 189 998,66	valitsuse	14 291 780,89
metsatööstuslikud	13 665,—	pankade	10 071 832,72
4. Laenud: — Loans and Advances:		teised	4 798 328,49
valitsusele	—	5. Muud passivad — Other Liabilities	18 132 874,18
teistele *)	25 938 679,70		
5. Kinnis- ja vallasvara — Immovable			
Property and Equipment	3 451 414,66		
6. Muud aktivad — Other Assets	26 418 528,97		
	119 705 968,07		119 705 968,07

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 49,69 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 751 809,57
Includ's Blcr. 751,809,57 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

NORRA.

Norra väliskaubandus veebruaris 1940. a.

Norwegian Foreign Trade in February 1940.

Norra veebr. väliskaubandus näitas väärtuselt tõusu võrreldes 1939. a. sama kuuga, ja nimelt sisseveo osas 97 346 000 kr-lt 124 019 000 kr-le ning väljaveo osas — 62 576 000 kr-lt 72 020 000 kr-le. Sisseveo ülekaal oli k. a. veebr. 51 999 000 kr.

1939. a. jaan. ja veebr. olid sisse- kui ka väljaveo suhtes peagu võrdsed. Tänavu oli aga veebr. väärtuselt võrreldes jaan. läinud tugevasti tagasi.

	Sissevedu (tuh. kr.)	Väljavedu (tuh. kr.)
Jaanuar 1940. a.	147 810	92 671
Veebruar 1940. a.	124 019	72 020

Arvestades, et importkaubad näitavad kestvat hinnatõusu, on tagasimineku tähelepanuväärne. 1940. a. 2 esimese kuu väliskaubandus kujunes väärtuselt järgmiselt:

	Sissevedu (tuh. kr.)	Väljavedu (tuh. kr.)	— sisseveo + väljaveo ülekaal
Jaan.—veebr. 1940	271 829	164 691	—107 138
1939. a.	193 888	127 195	— 66 193

Võttes vaatluse alla muudatusi Norra veebr. väliskaubanduses võrreldes e. a. ga võib näha, liha ja lihasaaduste sisseveo tugevat tagasiminekut. Sama tuleb öelda ka piimasaaduste, eriti juustu kohta. Edasi on märgatavalt kahenenud puuviljade, pähklite ning aedviljadest sibulate (368 tn-lt 64 tn-le) import, kuna seevastu kapsaste (0,1 tn-lt 301 tn-le), ubade ja tomatipiiree (18 tn-lt 92 tn-le) sissevedu tublisti tõusis. Huvitav on märkida, et jaan. — veebr. jooksul veeti 4 korda nii palju teed sisse kui m. a. samal ajal (22 tn asemel 87 tn).

Suurenenud on looma- ja taimeõlide sissevedu, samuti kummi ja kummitoodete, villa, puuvilla ja džuudi oma. Nahkadest on ainult suurenenud vasiknahkade import. Vähem kui m. a. veebr. toodi tänavu Norra kivisütt, kooksi, bensini ja miner. tõrvaõlisid. Aasta 2 esimesel kuul veeti vähem sisse kui m. a. samal ajal sütt 100 000 tn, bensini 5000 tn, kooksi 92 000 tn, ainult kütteõlisid veeti sisse enam 30 000 tn.

Rauatoodete kui ka nende metallide ja metallitoodete suhtes püsib normaalset suurem sisseveotendents.

Norra k. a. veebr. väljaveos tuleks märkida vänske heeringa (35 983 tn-lt 10 288 tn-le) ja soolatud heeringate (4702 tn-lt 2707 tn-le) väljaveo tagasiminekut. Ka kalakonserve veeti ligi 800 tn vähem välja kui mullu samal ajal. Muud kalu veeti see-eest ligi 8000 tn rohkem välja. Hinnatõus tegi aga kogusliku tagasimineku tasa.

Tagasiminekut näitab ka heina (2426 tn-lt 19 tn-le) ja heeringajahu (8052 tn-lt 4367 tn-le) väljavedu. Kalamaaksaõli veeti 12 000 hl enam välja, kuid selle asemel langes ka larasvaeksport 5522 tn-lt 1 838 tn-le.

Ka veebr. veeti rohkesti puumassi välja, mehaanilist puumassi umbes 8000 tn ja keemilist puumassi ca 6000 tn enam kui m. a. samal ajal. See tõus on aasta 2 esimese kuu kohta veel silmatorkavam, ja nimelt mehaanilise puumassi kohta 52 000 tn ja keemilise puumassi kohta umbes 30 000 tn.

Veebr. vähenes maakide ja mitte-väärismetallide väljavedu, arvatud välja alumiinium (tõus 1996 tn-lt 3515 tn-le).

LEEDU. Leedu võieksporid 1939. — *Lithuanian Butter Exports, in 1939.*

Leedu eksportis 1939. a. 16 332 tn võid 17 239 tn vastu 1938. a.

Riigest seisis Leedu võiekspordis esikoht Suur-Briti 12 858 tn-ga ehk 78,7% üld-eksportidest (1938. a. 11 722 tn ehk 68,0%).

Teisel kohal asub Saksa 2 180 tn ehk 13,4% (1938. a. 3 520 tn ehk 20,4%). Järgnevad lähis-Ida-riigid 634 tn (993 tn), end. Tšehhoslovakkia 316 tn (533 tn), Belgia 129 tn (149 tn) ja Aafrika 142 tn (272 tn).

Leedu sisseveetavate kaupade nimekiri. — *List of Lithuanian Import Goods.*

Leedu valitsuse poolt koostati nimekiri kaupadele, milliseid võidakse vedada sisse Leetu. See kaupade nimekiri hõlmab ligi 60 mitmesugust kaubaliiki, millised on jaotatud 3 kategooriasse. Esimesse kategooriasse kuuluvad toorained ja ained, missuguseid Leedu ei oma või Leedus ei valmistata. Sääraste ainete impordi võidakse lubada ilma eriliste raskusteta, kuid siiski eelistatakse sisseveoainete importijaina maid, millistega on Lee-

du sõlminud kliiringkokkuleppeid. Teise kategooriasse kuuluvad need kaubaliigid, milliseid Leedus valmistatakse piiratud arvul. Nende ainete sisseveoks antakse luba võimalikult just neile maale, millistega ollakse kliiringvalhekorras. Kolmas kategooria haarab luksuskaupu. Neile kaupadele sisseveolitsentside saamine oleneb juba litsentsikomisjonist, milline kaalub, kas neile kaupadele on sisseveotarvidust või mitte.

Leedu linaeksport 1939. — *Lithuanian Flax Exports, in 1939.*

Koguslikult jäi 1939. a. Leedu linaeksport 1938. a. ekspordid raamesse, näidates vaid väikset tagasiminekut: 1939. a. eksporditi Leedust lina 10 000 tn 10 200 tn vastu 1938. a. 1936. a. ulatus Leedu linaeksport 12 500 tn-le. Linahindade kõvenemise tagajärjel maailmaturul on ka Leedu linaeksporti koguväärtus tõusnud 14,4 milj. lit-lit 1938. 15,1 milj. lit-le. 1939. 1936. a. sai Leedu eksporditud lina eest 17,1 milj. lit.

Linaakku ja jäätmelid eksporditi Leedu 1939. a. 10 000 tn 15,2 milj. lit. väärtuses 8 600 tn vastu 10,4 milj. lit. väärtuses 1938. a.

Võrreldes 1938. a. on tunduvalt tõusnud linaseemneeksport Leedust ning seda peagu 50%. 1939. a. eksporditi Leedu linaseemneid 10 300 tn 4,2 milj. lit. väärtuses 5600 tn 2,0 milj. lit. väärtuses 1938. a. vastu 1936. a. eksporditi Leedu linaseemneid 23 800 tn 3,9 milj. lit väärtuses.

Leedu-Saksa majanduslääbirääkimised. — *Lithuanian-German Economic Discussions.*

Kaunases arvatakse Leedu-Saksa Berliinis peetavaid majanduslääbirääkimisi jõudvat varsti lõpule. Üksikud komisjonid on juba lõpetanud töö ning mõningad leedu delegatsioonid

ni liikmed on lahkunud Berliinist. Võrreldes m. a. kokkulepetega suurendavat sõlmitav kokkulepe tunduvalt Leedu-Saksa senist kaubanduskäivet.

LÄTI. Piimatoodang Lätis. — *Latvian Milk Production.*

Läti piimatootjate keskliidu andmeil toodeti liidu liikmete poolt 1939. a. 24 119 tn. võid ja 220 tn. juustu. Või 22 160 tn. suurune eksportkogus 51,8 milj. lat. väärtuses ositus 14 riigi vahel. Võrreldes 1938. a. vähenes või väljavedu 1 304 tn. ehk 5,56%. Asjaolust, et või väljaveokogus vähenes 5,56% üldtoodangu 7,18% languse juures, tuleb järeldada, et või

väljavedu muutus isegi intensiivsemaks vaatamata loomasööda puudusele.

Omatarviduse rahuldamiseks turustas liit 1939. a. siseturul 1 355 tn. eksportvõid ja 612 tn. ekspordiks kõlbmatut võid.

Väärtuselt moodustas 51,8 milj. lat. suurune võieksport 22,7% läti üldväljaveost. 1922. a. kuni 1. jaanuarini 1940 eksporditi 250 000 tn. võid 612 milj. lat. väärtuses.

Transiidikorraldusi Lätis. — *Latvian Transit-Traffic Regulations.*

Läti 1924. a. vastava määruse kohaselt on loomade, lindude ja toorainete sissevedu Läti NSVL-st ja muist naaberriigist lubatud ainult raudteel kinnisis vaguneis transiitkaubana vastavate loomaarstide tunnistustega. Pärast loomade, lindude ja toorainete järelevaatust jaoskonna-loomaarsti poolt on lubatud neid raudteel saata edasi läbi Läti territooriumi otse välismaale või

vastavasse sadamasse laevadele laadimiseks. Toorainete ümberlaadimine piiril Läti vaguneisse on lubatud ainult erandjuhtudel jaoskonnaarsti loaga ja tähele pannes veterinaarvalitsuse poolt väljaantud määrusi. Võid, rasva, soolatud liha ja sooli võib transportida ainult hästisuletud tünnides või tsinknõudes. Kuivatatud sooli ja põisi võib transportida korvides ja kastides.

ROOTSI.**Rootsi puuturg. — Swedish Timber Market.**

„Svenska Dagbladet“ kirjutab Rootsi puuturu kohta järgmist:

„Pärast mõnenädalasi võrdlemisi tulemusteta katseid sakslaste poolt suruda alla puuhindu hakati elavalt sõlmima lepinguid märtsi keskel. Saksa poolt kinnitatakse, et senini olevat ostulepinguid sõlmitud 60 000 std-le. Nagu m. a., huvitab sakslasi peamiselt männipuu. Arvestades Saksa valuutamäärusi on müüjad jätnud endile õiguse annulleerida lepingu, kui selle jaoks ostjale ei anta ühe kuu jooksul valuutaliitsentsi.

Svens Trävarutidningi kohaselt olevat tänavu muutunud Saksa puuostude käik. Puuostude toimetamist olevat tänavu antud ainult ühe või paari firma hoolde, millised hiljem ostetud kauba ositavad teiste importöride vahel. Nii tulebki, et ühe ostja vastu Saksaest ja ühe ostja vastu Ingliseist seisavad rootsi rohkearvulised müüjad, kus iga müüja hallitab omaette. Isegi säärases müüjale turustatistiliselt väga soodsas olukorras, nagu

praegu, on müüjale ometi raske täielikult kaitsta oma huve sellise sisseostumonopoli vastu.

Briti valitsuse impordikontroll soovivat ajada sisseostude suhtes Rootsiist väga ettevaatlikku poliitikat. Tundub siiski, et huvi lepingute sõlmimiseks on tõusmas.

Prantsuse oli m. a. rootsi puukaubale nõrk ostja. Kuna aga importöride laod tihjenevad, võib panna tähele tõsvat huvi muuseas ka Rootsi suhtes. Üldiselt elavus on pärast pühi puuturul tõusis; mitte ainult sõdivate poolte, vaid ka erapooletute riikide ostjaid on ilmunud turule.

Taani müüdi aastavahetusel puukaupu päris suuri koguseid, kuid siis tuli paus. Märtsi algul puukaubad, millised 2 aasta jooksul ei allunud valuutakorraldusele, võeti taas kontrolli alla. Senini on Rootsiist müüdnud vähemalt 325 000 std, mis on umbes pool senisest aastatoodangust.”

EGIPTUS.**Egiptuse uus sõjakonterbandi nimistu.***New List of Contraband Goods in Egypt.*

Egiptuse finantsministri dekreediga muudetakse sõjakonterbandi määrusi. Selle kohaselt loetakse nüüd sõjakonterbandiks: a) iga liiki relvad, laskemoon, lõhkeained ja keemiasaadused, samuti kõik ained, milliseid kasustatakse keemilises sõjas. Ühtlasi kuuluvad sinna kõik masinad nende valmistamiseks ja parandamiseks; b) kõik jõuained; kõik liiklusvahendid maal, vees ja õhus koos juurdekuuluvate osadega, samuti kõik nende valmistamiseks ja parandamiseks vajalikud masinad; kõik mainitud liiklusvahendite ehi-

tamiseks vajalikud materjalid; c) kõik teadete edasiandmisel kasustatavad vahendid: aparaadid, tööriistad, instrumendid, maa-kaardid, millised võiksid soodustada vaenlase operatsioone, samuti nende valmistamiseks kasustatavad materjalid ja masinad; d) hõberaha, väärismetallid kangides, väärtpaberid, iga liiki raha, kliiseed, metallplaadid, mündipressid, samuti nende valmistamiseks kasustatavad masinad; e) toitained, loomastõddad, iga liiki riitusesemed, samuti nende valmistamiseks kasustatav materjal.

BELGIA. Väljaveolitsensile allutatud kaupade loetelu täiendus Belgias.*Supplementary List of Goods Under Export License in Belgium.*

5. IV k. a. alates allutatakse järgnevate kaupade väljavedu litsentsinõudele; uhukid, igasugused maksapasteedid, toorsiid, toormagnesiit, fosfaatkriit, mineraalid ja nende saadused, korvripunumiseks määratud nahast osad, puuvillased vooditekid, auto- ja jalgrattakummid, paberimass, papp ning mitmesugused paberi eriliigid, tulekindlad kivid,

kahe metalli — (vask ja alumiinium või vask ja tsink) ning kolme metalli plekid (vask, tsink ja alumiinium), õhukessed plaadid vasest, valgevasest ja väärkullast; vasktorud ja tuubid, vasktraat, vasest veenõud; naelad, tiifid, needid, poldid, kruvid ja mutrid, vasklulkud, -riivid, -tabad, -lingid ja -võtmed, vasest mööblisoad, liikel- ja tinatooted.

INGLISE.**Loomasööda valmistamine õlgedest Inglises.***Preparation of Cattle Feed from Straw, in Great Britain.*

Inglises on asutud õlgedest väärtusliku loomasööda valmistamisele. Kuigi ei ole tegemist mingisuguse uue menetlusega ega rahuaegseis oludes kasutatava loomasööda-ga, evib see siiski suurt tähtsust sõjaolu-korras. Kaustilise söoda lahuse abil eralda-

takse õlgedest seedimatud tselluloosisised, millede jääk peale seeditavuse evib ka tea-tavat toiteväärtust. Uue loomasööda toot-misele rakendatakse suhkrurafineerimis- ja loomasöödatehased.

TŠIIILI. Tšiili väliskaubandus 1939. a. — Chile Foreign Trade, in 1939.

Tšiili väliskaubanduskäive 1082 milj. dol. juures 1939. a. vähenes võrreldes 1938. a. 8,6%. Üldikäibe vähenemist põhjustas ees-kätt sisseveo vähenemine 18,1%, kuna välja-vedu vähenes vaid 1,6%.

	1939	1938
Sissevedu dollareis	410 832 775	502 017 301
Väljavedu „	671 864 512	682 228 433
Saldo	+260 531 737	+180 211 132

Riikide järgi seisavad Tšiili väljaveos esi-kohal Ühendriigid 204 milj. dol. (1938. a. 107 milj. dol.), S.-Briti 82 milj. dol. (1938. a. 68 milj. dol.) ja Prantsuse 31 milj. dol. (1938. a. 30 milj. dol.). Seega on Tšiili väljaveo suurenemine Ühendriigesse toimu-nud eeskätt Suur-Briti ja Saksa arvel. Tun-duvalt on vähenenud ka väljavedu Belgi-asse.

Tähtsamate väljaveoartiklitena esinevad

(sulgudes 1938): elektrolüütiline vask 177 milj. dol. (184 milj.), standardvask 154 milj. dol. (144 milj.), salpeeter ja jood 151 milj. dol. (152 milj.). Teiste olulisemate kaupa-dena esinevad rauamaak jm. maagid, lam-bavill, kuld kangides, läätsed ja kaunvili, lambanahad, oder ja kaer, kanep ja veinid.

Tšiili sisseveos seisavad riigest samuti Ühendriigid esikohal, järgnevad Saksa ja Suur-Briti. Kaubartihmade järgi impoortis Tšiili 1939. a. (sulgudes 1938. a.) mineraale 25 milj. dol. (30 milj.), toit-, maitseaineid ja loomariigisaadusi 73 milj. dol. (82 milj.), keemia- ja farmatseutilisi saadusi 55 milj. dol. (61 milj.), tekstiiltööstussaadusi 66 milj. (74 milj.), raud- ja metallkaupa 51 milj. (56 milj.), masinaid 56 milj. (65 milj.), jõuvankreid ja sõiduriistu 41 milj. (85 milj.) ja mitmesuguseid valmiskaupu 42 milj. (46 milj.).

UNGARI.**Kanepiseemnetagavarade kontroll Ungaris.***Hemp-Seed Supplies to be Ascertained in Hungary.*

Ungari ametlik leht avaldas valitsuse määruse, mille järgi tulevad anda üles kanepiseemnetagavarad, millised ületavad ühe meetertsentneri, 8 päeva jooksul. Ühtlasi tu-leb teatada, kui palju omanik vajab külvi-

seemet k. a. Külviiks vajatavat kogust üle-tav seemnetagavara osa kasustamine võib toimuda ainult taimetoodanguameti loal. Üle-astujaid karistatakse kuni kahekuise are-s-tiga.

Kaubafaktuurades hinna märkimine Ungaris sunduslik.*Hungary Enforces Indication of Prices on Bills of Goods.*

Kaubandus- ja teedeministri määrusega, tehti sunduslikuks kaupade ostu-müügi kohta faktuurade koostamine ja neis hindade täppis märkimine. See kergendab hindade-kontrolli,

on kasuks tarbijale, samuti ka müüjale-kaup-mehele selguse mõttes, ning aitab kaasa kindlate hindade rakendamisele.